Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 172. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 27. липня, 1922. VOL. XXX. No. 172. Jersey City, N. J., Thursday, July 27, 1922. THREE CENTS

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ЗАРЯДЖУЄ КОПАЛНЯМИ ТА ЗЕЛІЗНИЦЯМИ

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Федеральна Комісія Межистейтової Торговлі видала нині приказ, що наслідком зелізничого та вуглевого страйку існує публична потреба перебрати під державний заряд зелізниці та вуглеві компанії на схід від ріки Місісіпі.

Заряд має мати на ціли відповідний розділ вугля. Зелізниці в тій цілі будуть мусіти придержуватися приписів про першеньство в перевозі, на основі котрих товари мають бути перевожені в такім порядку: пожива для людий, окорм для худоби, худоба, знищемі продукти, вуголь, кокс та олій на топливо.

Вуглевими та зелізничими підприємствами має заряджувати спеціяльна комісія, котру має вибрати президент Гардинґ зпомежи членів Федеральної Комісії Межистейтової Торговлі, міністерства торговлі, справедливости та внутрішних справ.

УРЯД НЕ ХОЧЕ МІШАТИСЯ БЕЗПОСЕРЕДНО В ЗЕЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Кабінет міністрів президента Гардинґа на своїм тижневім засіданню, яке відбулося нині, а яке мало предложити якийсь плян щодо полагодження зелізничого страйку, заявив, що кабінет не може мішатися в сю справу, бо уряд вже вмішаний в неї через свою Зелізничу Робітничу Раду Злучених Держав, котра є урядовим органом.

Рівночасно однак постановлено, що якби так Раді вдалося прийти до якоїсь полагоди страйку, то її порішення може бути предложене на засіданню кабінету до одобрення.

ЧАСТИННІ ПЕРЕГОВОРИ МЕЖИ ЮНІЯМИ ТА ЗЕЛІЗНИЦЯМИ

БОЛТИМОР, 25. липня. — Нині відбулася тут конференція межи представниками юнії робітників зелізничих варстатів та представниками зелізниці Болтимор енд Огайо. Ціллю конференції було вирівнання непорозумінь межи обома сторонами, які довели до страйку.

Конференція ще не дала ніяких результатів, але вона має вестися далі завтра.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ ПЯТНУЄ ВЖИВАННЄ ВІЙСК ПРОТИ СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Джан Луис, голова майнерської юнії, видав нині публичну заяву в справі вживання федеральних та стейтових війск для охорони страйколомів в копалнях вугля.

Заява каже, що сей крок федерального уряду зміряє до загнання страйкуючих майнерів назад до копалень. Юнійний провідник висказує надію, що акція уряду не вдасться. Видно се з повної невдачі кроку уряду, який не викликав збільшення добування вугля. Наслідком сеї невдачі уряду Америка мусить спроваджувати щораз більше вугля з Анґлії.

ДОБУВАННЄ ВУГЛЯ НЕ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Уряд зовсім не скриває факту, що його проклямація про військову охорону для страйколомів в копалнях вугля ніяк не причинилася до піднесення скількости добуваного вугля.

Сей факт викликує велике заклопотання серед урядників.

ПІМСТА ЗА СТАНОВИЩЕ В СТРАЙКУ

ГАРИСБУРҐ, Па., 25. липня. — Стейтова Федерація Праці постановила нині видати до своїх членів відозву не попирати при наближаючихся виборах кандидатів, які підчас страйку в якийнебудь спосіб стояли проти робітників.

ВОЄННИЙ СТАН В ТЕКСАС

ОСТИН, Тексас, 25. липня. — Ґубернатор стейту проголосив виїмковий стан в місті Денисон, котре являється осередком зелізничого страйку, і вислав туди пять компаній стейтового війска.

СТРАЙК КРАВЦІВ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Страйк нюйорських кравців за признанне юнії, який зарядила кравецька юнія, почався нині о 10-ій годині рано згідно з приказом юнії. На страйк вийшло коло 50,000 робітників.

НЕ ДУМАЮТЬ ДЕПОРТУВАТИ ІМІҐРАНТІВ

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Президент Гардинґ видав публичне запереченне появившихся недавно чуток, немовби федеральний уряд задумував депортувати всіх іміґрантів з копалняних округів. Уряд підчеркує, що після закона він не може депортувати іміґранта так довго, поки він не поповнить якого злочину або не зробить щось такого, щоби увійти в колізію з іміґраційним законом.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДУМАЄ ПОКЛАСТИ КОНЕЦЬ ЗАНЕЧИЩУВАННЮ ПОРТІВ

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Президент Гардинґ уповажнив секретаря стейту Гюза увійти в порозуміннє з головними державами світа в справі покладення кінця занечищуванню олієм вод, а головно портів.

Припорученне президента йде згідно з ухваленою недавно в конґресі резолюцією. Підчас дебати над резолюцією в конґресі підношено, що олій, який кораблі випомповують зі себе разом з водою при наближенню до портів, не лишень перешкаджає в купанню, але й викликує огні здовж морського берега та вбиває морське птаство.

В тій справі уряд має незадовго розвести слідство і вислідки його предложити межинародній конференції, що має бути зібрана в короткім часі.

ПАРЛЯМЕНТАРНА КРІЗА В ІТАЛІЇ ЩЕ НЕ ПОЛАГОДЖЕНА.

РИМ 25. липня. — Ріжниця межи італійськими політичними ґрупами така сильна, що вже другому премієрови не вдалося зложити якого такого кабінету міністрів. За невдачою бувшого премієра Орляно пішла невда а Бономі.

КОМІСАРІ ПІДУТЬ В ГОРІВЧАНИЙ БИЗНЕС

МОСКВА, 25. липня. — Большевицькі комісарі заповідають, що дня 1. серпня буде виданий указ, дозваляючий продаж горівки, котру заборонив ще царський уряд на початку війни.

Передвоєнна „водка'' мала 48 процент алькоголю, большевицька буде мати 38 процент. Її фабрикованє буде, державним монополем.

БІЙКИ НА ПЕРЕДМІСТЯХ ВЛАДИВОСТОКУ.

ВЛАДИВОСТОК, 25. липня. — Противники сибірського уряду стають щораз відважнійші і частенько заходять під самі передмістя Владивостоку і тут нападають на сторожів зелізниць, нищуть мости та псують копалні вугля.

Японські війска в кількох случаях мусіли вести справдішну битву проти сих повстанців.

СИРІЙЦІ НАПАДАЮТЬ НА ФРАНЦУЗІВ

КАЇРО, ЄГИПЕТ, 25. липня. — Сирійський Виконавчий Комітет в Каїро видав публичну заяву, що він одержва вістки зі Сирії, котра тепер стоїть під французьким мандатом, що Сирійці напали в кількох місяцях нафранцузькі війска. Коло міста Дерат Французи мусіли звести з повстанцями справдішну битву, в котрій погибло 2 французьких офіцирів та 17 французьких кавалеристів. Коло Бейрута погибло 15 французьких вояків.

ТИСЯЧА АМЕРИКАНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ФРАНЦІЇ

Американська Університетська Юнія в Европі обрахувала, що в Франції є 1,348 студентів, що походять з Америки. Більшість сих американських студентів студією у Парижі.

ЗЕМЛЕТРУС В МЕКСИКУ.

Мешканці міст та сіл довкола мексиканської столиці Мексико чули в суботу, дня 22. липня, підземні громи та легке землетрясенне.

Вчені ґеольоґи побоюються, що малий вулькан Хорімдльо, положений серед гір на полудне від федерального Округа, яких 10 миль від осередку міста Мексико, почне незадовго знов працювати. Сей вулькан звичайно вважають частиною великого вулькану Ахуско котрий тисячі літ тому викинув зі себе ляву, що утворила горбовий хребет, що йде поперек мексиканської долини.

РАЖЕНА ГРОМОМ В ГАЛИЧИНІ.

В Підлипю, бобрецького повіту, згинула від грому в поли Марія Прошовська.

ФРАНЦУСЬКІ КЛОПОТИ ЗІ СВОЇМИ ОБМАНЦЯМИ

Франція, а передусім Париж здавна вважався осередком торговлі всякими предметами штуки, головно образами. Попри зовсім чесну торговлю розсілася тут, однак, також торговля фальшованими творами штуки. Існував в Парижі просто величезний промисел фальшовання творів великих артистів світа. Шахрували так зручно, що навіть найбільші знатоки штуки часто падали жертвою обманьств. Бували теж случаї, що й заряди музеїв купували за казочні ціни річи, що буцімто походили зпід рук великих артистів а відтак показувалися лишень хитрими наслідуваннями або підроблюваннями або підроблюваннями. Передусім Американці частенько попадалися в руки французьким артистичним обманцям. Головно від часу війни датуються розріст сього французького промислу на велику скалю. Завдяки йому до Франції поплива велика сила заграничних гроший, головно долярів. Однак, послідними часами сі обманьства почали вже реаґувати на цілу артистичну торговлю і то не лишень на торговлю підробленими творами штуки, але й навіть на торговлю справдішними творами. Застрашені французи почали недавно аґітацію за ухваленнєм державного закона проти обманців, що підробляють твори штуки, і нині французький парлямент застановляється власне над таким проектом.

НАЙСКОРШИЙ КОРАБЕЛЬ В СВІТІ.

Найскоршим пасажирським кораблем в світі є „Олимпик", що свого часу належав до одної німецької фірми а від мирового договору належить до „Ґвайт Стар Лайн''. Підчас недавної подорожи з Ню Йорку до Шербурґа у Франції сей корабель робив по 27,81 вузлів через кілька годин. Такої скорости ще неосягнув ні один корабель, бо досі найскоршим вважався корабель „Меджестик'', котрий потрафив їхати зі скоростю по 27,10 вузлів через 5 годин.

ПОВОРОТ РАТУНКОВОЇ МІСІЇ.

ЛОНДОН, 24. липня. — Чи Американська Ратункова Адміністрація буде ще далі займатися допомоговою акцією в совєтській Росії, се буд залежати від того, який рапорт здасть американському урядови Едґар Рикард, Др. Волтер Лаймен Бравн та полковник Вілієм Гаскел, що ня 22. липня виїхали до Америки. Вони мають відбути незадовго конференцію з ґубернатором Ґудричом з Індіяни, що недавно вернув з Росії, та міністром торговлі Гербертом Гувером.

Кажуть, що повертаючі американські діячі мають предложити звіт, що голод в Росії вже ослаб на стільки, що населеннє має бути в силі помагати собі само. Смерть від голоду мають бути вже рідкі. За американські гроші годовано коло 10 міліонів, душ.

НА РЕЛІҐІЙНОМУ ҐРУНТІ.

ЦАРГОРОД, 11. липня (Украінтаг). Харківська ґазета „Комуніст'' (ч. 126) повідомляє:

„У військовому відділі Ґуберніяльного Революційного Трибуналу в Миколаєві розпочалася розправа про вбиттє комуністки селянки Бармашово, 75 років.

На лаві підсудних 15 жінок. Старша з підсудних Мокасієва має 77 років, наймолодша Васильєва має 33 роки.

Справа виглядає так:

Першого травня в село Засеіє прибула комісія для забрання церковних скарбів.

Ґрупа селянок ударила в дзвін на котрий збіглись до 300 жінок.

З юрби почулись крики, що скарбів не віддадуть, бо належать вони віруючим, а не державі.

У відповідь на се члени комісії виступили з відповідними розясненями

Бармашова, яка була тут і яка раніше аґітувала за передачу скарбів, виголосила промову, в якій закликала віруючих до спокійної віддачі скарбів на користь голодуючих.

Юрба не заспокоїлась.

По промові Бармашової посипалась лайка, а де-хтонавіть намагався її побити.

Аби вратувати Бармашову від дальших образ, представник місцевої влади відвели її в помешкання дитячого притулку.

Але розлютована юрба жінок не заспокоїлась і, коли представники влади пішли, виламала двері дитячого притулку й почала бити Бармашову.

Побита й окрівавлена Бармашова вирвалась з рук віруючих, вискочила на вулицю, але її догнали й убили каміннями та ціпками.

Озвіріння юрби було остільки велике, що вбивці продовжували бити уже скрівавлений і мертвий труп комуністки.

Потім жінки віднесли труп на кладовище і самі її закопали''.

ҐРІЗЬБА ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ В НІМЕЧЧИНІ

БЕРЛІН, 25. липня. — Баварський уряд повідомив німецький федеральний уряд в Берліні, що він не думає виконувати розпорядження центрального уряду про охорону републики.

Центральний уряд сейчас скликав надзвичайне засіданне кабінету міністрів, щоби нарадитися над сею загрозою, котра може довести навіть до розбиття Німеччини та горожанської війни.

ЦІКАВА ПОДІЯ НА ПОХОРОНІ ВБИЙНИКІВ РАТЕНАВА

ГАЛЛЄ, Пруська Саксонія, 25. липня.—Похорони Германа Фішера та Едвіна Керна, котрі свого часу вбили німецького міністра заграничних справ Ратенава, а потім вбили себе самих, коли німецька поліція приперла їх до муру в замку Салек, мусіли бути відложені аж до вчорашнього дня через страйк грабарів, що відмовилися копати гріб для вбийників.

Допера як до копання гробу зголосилося кільканайцять студентів, перервали грабарі свій страйк і згодилися копати гріб.

КРОВАВІ БІЙКИ МЕЖИ СТУДЕНТАМИ ТА КОМУНІСТАМИ

БЕРЛІН, 25. липня. — Соціялістична ґазета „Форвертс" (Вперед) доносить, що межи комуністами та студентами в місті Клавсталь прийшло до кровавого поєдинку, в котрім погиб один комуніст.

Після стички товпа напала на студента і побила його так тяжко, що його забрано до шпиталю смертельно побитого. Пізнійше прийшло до дальших заворушень, підчас котрих ранено двох студентів.

МОСКАЛІ КРИЧУТЬ „ЛОВІТЬ ЗЛОДІЯ"

БЕРЛІН, 25. липня. — М. Літвінов, голова московської делеґації на невдачну ґаґську конференцію, говорив нині з представниками преси про причини ґаґської невдачі:

„Французька преса кричить тріюмфально про висліди ґаґської конференції. Я не знаю, чи Французи мають з чого тішитися. Що Франція осягнула через заваленнє ґаґської конференції, котру треба було завалити, щоби показати, що всі держави стоять одним фронтом проти Москалів? Невдача конференції показала, що російське питаннє не може бути полагоджене на спільній конференції. Европа буде потребувати може 50 літ, заким Росія прийме умови, диктовані Францією та Бельґією."

Літвінов говорив з ґазетярами в палаті царської амбасади, котру німецький уряд віддав недавно большевикам.

В АНҐЛІЇ ВІДЧУВАЮТЬ НАСЛІДКИ СТРАЙКУ В АМЕРИЦІ

ЛОНДОН, 25. липня. — Наслідки великого страйку копалняних робітників в Злучених Державах даються відчувати навіть в Анґлії, де наслідком страйку та вивозу великої скількости анґлійського вугля до Америки подорожів значно вуголь, добуваний в Валії.

З АЙРИСЬКОЇ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ

ДАБЛИН, 25. липня. — Повстанці проти айриського уряду все ще бються з війсками уряду коло міста Лимерик, котре має стояти в огни від битви.

Недавно переїзджав через сю околицю Джан Кенлон, начальник огневої сторожі міста Ню Йорку, котрий родився недалеко коло Лимерик. Обі воюючі сторони пошанували американський прапор і перепустили подорожного без перешкод.

ПАПА ПОМАГАЄ СОВЕТСЬКІЙ РОСІЇ

РИМ, 25. липня. — Римський папа Пій XI. приняв нині урочисто Папську Запомогову Місію до Росії, що виїзджає сими днями давати поміч Росії від римського престола.

На чолі Місії стоїть о. Йосиф Кеслер, епископ Тираспольо, котрий вже давнійше жив і працював в Росії. Члени Місії беруть зі собою лише річи для необхідного особистого вжитку та дещо медикаментів, бо всі товари, призначені на ратунок голодуючим, вже вислано давнійше і зібрано в центральних урядах по части в Москві по части в Константинополи. В Константинополи акція буде стояти під зарядом апостольського делеґата, ав Москві під зарядом професора Волша з Амеирканського Ратункового Комітету. Ратункова акція папської місії буде вестися з 11 осередків, межи котрими є: Москва, Катеринодар, Ростов та Саратов.

Рівночасно римський папа видав до всіх римо-католицьких епископів та вірних пастирський лист, в якім завзиває їх допомогати голодуючим в Росії.

КОНФЕРЕНЦІЯ МЕЖИ ПАПОЮ ТА МОРҐЕНТАВОМ

РИМ, 25. липня. — Римський папа приняв на приватній авдієнції Генрика Морґентава, бувшого американського амбасадора в Туреччині. На авдієнції говорено про подорож Морґентава на схід та до Польщі.

(Морґентав є одним з найвизначнійших американських жидівських діячів.)

БОЛГАРІЯ НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ

СОФІЯ, 25. липня. — Аліянтська Репараційна Комісія приказала Болгарії заплатити сейчас 4 міліярди левів (нормально коло 7,720,000 долярів) воєнного відшкодовання на основі умови Болгарії з аліянтами.

Болгарський міністер фінансів заявив, що Болгарія не може заплатити сеї суми.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і загряницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНА В РУЇНІ.

Федерація Британських Промислів оголосила недавно вислід свого слідства про економічне положення України. Слідство було ведене на основі зізнань осіб, що самі були на Україні і бачили її стан на власні очи.

Положеннє, як воно описане сими людьми, просто страшне. Населеннє голодує в справді неймовірний спосіб. Наслідком голоду ширяться всякі пошести, як тиф та холера. Тисячі людий гине, як не від голоду, то від недуг. Українські міста, як Одесса та Новоросійськ, лежать просто в руїнах. Положеннє міського населення погіршилося ще більше наслідком великого числа селян, котрі прибули до міст на вістку, що заграничні запомогові організації прислали туди їжу до допомоги голодуючим. Сі селянські громади немовби були божою карою за ті банди міщан, що під проводом московських комісарів тягнули на вкраїнські села рабувати їх з послідного куска хліба.

Торговля станула на мертвій точці. Держава ні приватні люди не мають просто нічим торгувати. Хоч большевицькі аґенти поза границями краю говорять богато про великі та зисковні нагоди для купців на Україні, однак факт є фактом, що всяка торговля станула і обмежилася нині до вовни, шкір та вина. Тай щодо сего вона не велика, бо шкіри, приміром, попсувалися від кепського переховку, а з вовни 85 процент треба відкидати як не до ужитку. Навіть те, що можнаби вживати, не конче надається до торговлі через брак средств до перевозу. Наслідком большевицької господарки всі українські порти находяться в страшнім просто стані; в Одесі, приміром, є тепер лишень один добрий причал для кораблів, котрий побудували жидівські та грецькі шпекулянти з Константинополя для власного вжитку.

Суспільні наслідки таких економічних умов теж страшні. Наперед серед населення сильно ширится антисемітизм. Видно се теж по тім, що кождого дня до Константинополя приїзджає на лодках велике число українських Жидів, втікаючих перед погромами. Недостача їди викликує вже непорозуміння межи самими большевицькими урядниками на Україні та в Москві і наслідком сих непорозумінь можна незадово сподіватися поважних напружень межи Україною та Москвою. На випадок поважнійшого непорозуміння московський уряд не буде міг відай покладатися навіть на свою армію, котра нині ще виглядає на льояльного наймита Москви, але вже ціла ходить обдерта і частенько голодує.

„ПОЛЬСКА НЄРЖОНДЕМ СТОЇ".

Вісти з Варшави все ще співають ту саму пісоньку. Та сама анархія, той самий безпорядок. Ріжниця межи одним днем та другим хиба та, що анархія кождого дня зростає. Партійні сварки доходять до справдішньої горожанської війни, корупція серед державних урядників прибирає форми отвертого, але привілейованого розбою. Бандитизм стає щоденним явищем. В цілій Польщі нема ані одної партії, ані одної людини, яку загально признались за спасителя. Ледво міністер почне складати кабінет, а вже його противники називають отверто „носієм знищення Польщі". Коли зліплено кабінет премієра Слівінського, здавалося, що Польща дійшла до своїх найсумнійших часів. Але хто так думав, той мав нагоду побачити незадово, що може бути ще сумнійше. Наступили часи сварки межи соціялістами та вшехполяками, межи Пілсудським та Корфантим. Нині Польща є табором розкукуречних противників, які за свою партійну або й особисту справу готові продати рідний край. Падеревський зараз по приїзді до Парижа починає інтриґу проти голови польської держави, тоді як його партія робить все можливе в краю, щоби Пілсудського скомпромітувати та загнати уряд в таку вулицю, з якої він вийти не може.

Словом, історія повтаряється. Нинішна Польща виглядає так, як виглядало польське королівство перед розборами. Видять се певно й самі Поляки, коли польські ґазети подають з алярмуючими увагами висліди недавно так насильно переведеної конскрипції населення під польською окупацією. Горлає приміром, одна вшехпольська ґазета про небезпеку для ойчизни від того, що на окупованих за московською большевицькою згодою українських краях (Галичина, Волинь, Полісся, Холмщина) конскрипція виказала на 5 міліонів населення всего 2 міліони Поляків, Жидів, Німців, Москалів та Чехів. Хоч вшехпольська рептилька зі звичайною польською бутою рахує Жидів, Німців, Москалів та Чехів за природних помічників Поляків в їх роботі коло польщення українського населення окупованих країв, мимо сього вона бє в дзвін трівоги з приводу такого стану „сходніх кресуф". Мовляв, з такими східними границями Польща не може почуватися безпечна. Польща зі своїми зрабованими набутками виглядає як той африканський вуж давитель, якому не страшний найбільший звір в дівичих гущах тропікальних лісів, але лежить безсильний, як лишень ковтне більшу жертву.

СІР ГЕНРИ ГЮЗ ВИЛСОН УБИТИЙ

Так Ірляндці розправляються з ворогами свого народу.

(Від власного кореспондента).

Ви знаєте вже з телеграм, що сер Генрі Гюз Вилсон, шеф англійського генерального штабу в останніх роках світової війни, погиб від куль двох молодих Ірляндців, які застрілили його 22. червня коло його літнього мешкання недалеко Лондону, коли він висів з автомобіля.

Яка причина сього вчинку?

Сер Генрі Гюз Вилсон походить з Ірляндії, а саме з провінції Ольстер, яка має більшість Англійців, що завзято борються проти державної незалежности Ірляндії.

Доки Ірляндія була англійською провінцією, в якій Англійці панували над Ірляндцями, доти англійське правительство стояло на тім, що Ірляндія є одноцільна провінція. Англійський Ульстер був тоді підпорою англійського режіму в Ірляндії.

Та коли ірляндський національний рух став такий сильний, що Англія мусіла подумати про автономію Ірляндії, тоді виринула думка про поділ Ірляндії на дві части: південну Ірляндію, де ірляндський нарід є в величезній більшости, і Ольстер, де більшість мають Англійці. Сей поділ ляг в основу закона про автономію Ірляндії, переведеного кабінетом Лойда Джорджа, і вдержався також в англійсько-ірляндськім договорі про утворення ірляндської держави.

Сей договір постановляє, що Ольстер може прилучитися до ірляндської держави. Коли-ж не прилучиться, то остане далі автономною провінцією Англії. Що Ірляндці згодилися на сю постанову договору, пояснюють тим, що Ольстер географічно й економічно на стільки звязаний з рештою Ірляндії, що швидше чи пізнійше він у власнім інтересі прилучиться до ірляндської держави.

Сей поділ Ірляндії характеризує відношенне між пануючим і поневоленим народом.

Що англійська меншість в Ірляндії виконувала панування над ірляндською більшістю, се було добре. Але коли прийшов час віддати власть в Ірляндії ірляндському народови, то Боже борони, щоб англійська меншість підчинилася ірляндській більшости! Тоді треба Ольстер відділити від Ірляндії!

Таке саме явище маємо в українській Галичині. Що польська меншість панувала віки цілі над українською більшістю сього споконвіку українського краю, се на думку Поляків добре і далі так має бути. Тому Поляки домагаються прилучення української Галичини до польської держави. Але Боже борони, щоб українська Галичина стала незалежною державою! Сього не може бути, — кричать Поляки — бо в Галичині є польська меншість, яка тоді підпала би під українське пануванне!

Та вертаймо до вбивства Вилсона.

Сер Генрі Гюз Вилсон — як сказано — походив з провінції Ольстер. З того, що він в англійській службі дійшов аж до ступня шефа генерального штабу, видно, яку визначну ролю грав він в англійській державі. В ірляндськім питанню він обороняв англійські інтереси Ольстеру і виступав проти державної незалежности Ірляндії. В останніх часах виступав він з публичними промовами проти політики Лойда Джорджа в ірляндськім питанню, поборюючи англійсько-ірляндський договір. Для ульстерського правительства виробив він плян военної акції в ціли охорони границь і території Ольстеру від ірляндських добровольців, які непокоїли Ольстер.

Словом — сер Генрі Гюз Вилсон був тип Англійця, який дивився на Ірляндію й Ірляндців по давньому: що Ірляндія повинна остати англійською провінцією, в якій Англійці панували би над Ірляндією, та що з ірляндськими „бунтівниками" треба не переговорювати, тільки вистріляти їх.

Сер Генрі Гюз Вилсон був ворогом незалежної, вільної Ірляндії, — і Ірляндці зглядили його, як ворога, зі світа.

Валера, бувший президент ірляндської републики, який виступив проти англійсько-ірляндського договору і підняв повстанне против тимчасового правительства Ірляндії, яке стоїть на становищі сього договору, мав з приводу вбивства Вилсона сказати отсі слова:

„Знищити людське життє все є страшний злочин. Але сей злочин так само страшний тоді, коли його жертвою впаде простий невідомий робітник, а не тільки тоді, коли та жертва займає високе становище в суспільности і є відома в цілім світі. Я знаю, що від двох літ життє в Белфасті (столиці Ульстеру) стало для ірляндської національної меншости пеклом. Я знаю, що там убивано мущин і жінок, винищувано цілі родини. Тому можу собі уявити, що брат сестри або чоловік жінки, яку вбито, рішив сам виконати справедливість і жертвувати своє життє, щоб усунути організації, яких жертвою були його кревні".

Вбивство Вилсона свідчить про велику трудність полагодження англійсько-ірляндського спору. Віковим гнетом Англійці посіяли таку ворожнечу, таку ненависть в серцях Ірляндців, що не так легко її змінити навіть найліпшими політичними договорами.

Для нас, Українців, які живемо в чужинецькій неволі, вбивство Вилсона є приміром тої великої жертвоохотливости й організаційної справности, яку виявляють Ірляндці в боротьбі за своє національне визволеннє.

Коли Англія рішилася признати Ірляндію окремою державою в звязку держав британської імперії, то се тому, бо завзятє Ірляндців у боротьбі за визволеннє свого рідного краю переконало Англійців, що вони **мусять** замиритися з Ірляндією.

Ірляндці своєю боротьбою витворили стан, в якім не тільки ніякий Англієць, від найнизшого урядовця до найвисше поставленого державного мужа не був певний, чи рука Ірляндця не згладить його зі світа, але також Англія як держава не була певна своєї могучости, — такого завзятого й рішучого ворога мала вона в Ірляндії.

Від боротьби Ірляндців не тільки кождому Англійцеви, але й цілій Англії земля горіла під ногами. І тому Англія в кінці рішилася признати Ірляндію окремою державою.

Англійсько-ірляндський договір є основою, на якій може виростн англійсько-ірляндське замиреннє. Але до сього треба часу і праці.

А поки-що огонь ненависти Ірляндців до ворога горить далі. Його жертвою впав також сер Генрі Гюз Вилсон.

Прага, 29. червня 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ЯНИЧАРИ СТРІЛЯЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ХЛОПІВ

Ненависть між Українцями і Поляками допровадила до кровавої розправи в околиці Окборн в Манітобі.

Околицями є заселена Українцями зі Східної Галичини. Одні з них є ґреко-католики, другі римо-католики. До римокатоликів прибув не дуже давно новий ксьондз, якийсь польський граф з самої Варшави. Сей ксьондз зачав зараз робити ріжні дивацтва з поселенцями. Через те, що між простими людьми з Галичини вкорінено погляд, що римо-католицька віра є польська, було принято називати усіх римокатоликів Поляками, без уваги на їх народність. Отже й Українців римо-католиків називано Поляками, хоч вони так само Поляками не були ніколи, як і Французи або Ірляндці, які також є римо-католицької віри. Та для ксьондза графа така подробиця була маловажна. Він взявся переробльовати Українців римо-католиків на цілих Поляків, силуючи їх присягати, що не будуть більше говорити по українськи, а по польськи. Оскільки йому се вдалося, то вдалося, але він і тим не був вдоволений і загадав зробити нову польську патріотичну шопку. Зачав намовляти своїх свіжо-заприсяжених „Поляків", аби скрізь ставили хрести в честь Польщі з відповідними польськими патріотичними написами. Українці не без причини вважали се за обдуману провокацію для себе і відповідали на провокацію в сей спосіб, що почали підрізувати польські хрести. Підрізали так пару хрестів. Хто як раз займався тим, ніхто не знає, але розфанатизованих „Поляків" се тимбільше злостило. Поставили ще один хрест і засіли з крісами в руках, готові стріляти того, хто схоче хрест підрізати.

В пятницю 7. липня в ночи пів до одинайцятої години вертали від свого товариша, де були на відвідинах, три 16-літні українські хлопці, Микола Пінюта, Іван Ґрошок і Павло Друль. Дорога їх провадила попри ново-поставлений польський хрест. Заціквалені, два з них, а саме Ґрошок і Друль, підійшли під хрест, аби його ліпше оглянути. Микола Пінюта стояв байдужно серед дороги і чекав на них. Нараз роздався вистріл позаду Пінюти і він почув біль в лівім рамени і в плечах. Другий вистріл поцілив Івана Ґрошка, що був коло хреста. Павло Друль не чекав, а пустився чимскорше втікати. Се спасло його від зранення.

За вистрілами повискакували з корчів „оборонці" польського хреста. Було їх десять. Між ними також місцевий учитель Англічанин, що був в ролі команданта засідки. З крісами було пять мущин. Один з них, Ясько Квятковський, прискочив до постріленого Миколи Пінюти і прикладом кріса немилосерно вдарив його два рази по зраненім широтом плечу. З крісом був також Яськів брат, Мих. Квятковський. Дістали в свої руки зраненого хлопця, польські „герої" зачали його оглядати. Пізнавши свою жертву, Ясько Квятковський сказав: „Ми не на тебе тут чекали". Та зраненому хлопцеви се не помогло. Рада в раду оборонці польського хреста рішили взяти хлопця на автомобіль і відвезти. По дорозі командант учитель порадив тим, що були з крісами, аби їх повиладовували.

Справу взяла поліція в свої руки аж 9. липня.

ПОДЯКА.

Ми низше підписані родичі складаємо сердечну подяку за виплачену нам посмертну запомогу в сумі $200 по нашім сині бл. п. Петрі, котрий згинув дня 21. червня, а знайдено його аж 25. червня, присипаного піском в Лорейн Кестинґ Ко. Дякуємо урядникам У. Н. Союза як також і нашому братству св. Андрея, від. 128 за їх дарунок, котрий дарували для нашого синка. Дай, Боже, щоби наша орґанізація виросла в силу і щоби не було ані одного Українця, ані одної Українки, які не належалиби до него. Нехай всі вступають до У. Н. Союза і свої діти вписують до М. У. Союза, бо се є найбільша орґанізація всіх Українців тут в Америці. Тож родичі вписуйте свої діточки до М. У. Союза як їм тільки рік мине, бо ніхто не може знати що з ними завтра станеться. — **Родичі по бл. п. Петрі, В. і П. Каршень.**

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

В писі жертводавців Жіночої Громади в Ню Йорку на інвалідів з дня 22. липня зайшла отся помилка: вмісто Михайло Петришин і Ф. Тиза, має бути: Михайло Першин і Ф. Пиза.

ДВІ ПРАКТИЧНІ НАУКИ З ВІЙНИ.

Остання велика війна дала добру науку і поодиноким людям і цілим народам. Ся наука повинна остати в памяти найдальших поколінь. Нею займаються тепер инші народи й пишуть про се цілі книги. Ми Українці мусимо задоволитися короткими висліди тої науки. Вони такі:

1. Виховувати дітей так, аби вони могли собі дати раду в широкім світі між чужими людьми. На се треба не тільки школи, але й знання ремесла. Тепер навіть богаті люде, які посилають дітей до високих шкіл, учать їх також ремесла. Сини навіть з дуже панського роду вчаться в позашкільних годинах столярки, слюсарки, ковальства, шевства, а дочки кравецтва, кухарства, модниярства і т. д. Поки діти малі, вони жартом учаться того, що їм колись може в житю придатися. Се можна урядити навіть по наших селах — збірними зусиллями громад. Розуміється, господарська дитина, яка йде до школи, повинна привчитися господарки. Німці в тій цілі виміняються підростаючими синами й дочками на якийсь час, на місяць або два що року. Бо в чужім домі дитина краще вчиться, ніж у своїх.

Треба за молоду посилати дітей у світ, аби його пізнали й не засгічувалися в дома.

Розуміється працею не вільно дітей перетяжувати. Нехай їм праця буде забавкою. Се можна осягнути тільки тоді, коли діти працюють в гурті.

2. Дорібок полягає не на тім, аби заощадити гроші, тільки на тім, аби купити собі щось трівалого: поле, дім у місті. Навіть як дім згорить, то все остає площа, яка має вартість. А з грішми може бути всіляко. Доми і площі в містах найлучше купувати на спілку, більшими комплексами.

Над сими практичними науками повинні застановитися всі батьки й матері та зорґанізованими спілками взятися до забезпечення й виховання нового покоління.

Др. Осип Назарук.

ЧИ ДАМО УКРАЇНІ ВМЕРТИ?

Наче дзвін „що бє на тревогу... Оттак з України іде до нас відгомін: **„Ратуйте, вмираємо із голоду!"**

Чи тямиш брате, як у старім краю будив тебе, серед ночі, великий дзвін, що бив в одну крису „на ґвалт"? Чи забув, як в одну мить заворушилося усе село, як збігалися на ратунок усі, що годні були поміч подати? Ніхто не ждав на нікого, бо пожар не зачекає, бо огень негайно ґасити належить. Чи живий перед тобою той образ громадської боротьби проти знищення? Чи бачиш ту луну, що зявилася на нічнім овиді? Чи видиш, як з кождої вулиці біжуть стрімголов люди на ратунок?

Усім селом вибігли, усьою громадою ратують.

Це не пожар, що полумямим подихом грозить руїною кільких господарств — це страшний голод, що намагаються винищити до тла великанський простір нашого краю.

Цей страшний ворог не жде, а кождої днини забирає тисячі нових жертв — серед страшних мук.

А ми?! Чому мовчимо! на що чекаємо?! Чи сподіємося, що усьо якимсь чудом виратується без нас? Чи це про нас ту приповідку зложили, що „ситий голодного не знає"?

Та правда! Себелюбови вистарчить що-небудь, аби заспокоїтися: Ви вичитали, що „совєтський уряд" проголосив світови, що сподіється доброго врожаю... А ви і повірили, бо хотіли повірити...

Знайтеж Українці в Америці, що той звіт не торкається ніяк східно-полудневої України. Знайте, що це навмисне промовчується, щоби вигубити цілком наших людий. Московські опришки хотять виморити голодом Українців, щоби без клопоту забрати усі богацтва нашого краю. Вони видали засуд смерти на наших людий і доконають свого, коли ми не зуміємо заінтересувати Американців.

Вже тепер московські розбишаки торгують українською землею...

Єще не вимер увесь нарід, а вже Московщина спроваджує кольоністів з Італії та Німеччини на наші землі. У московських комуністів є плян, щоби з України зробити кольонію для комуністів з усього світу, щоби викреслити нас раз на все із списку живих народів. Чи знаєте, що т. зв. „радянська влада" не допустила на наші села американської Комісії Гувера?

Коли не вірите, поїдьте до Ню Йорку і спитайте самих урядників.

Тепер та комісія американська навіть не інтересується справою помочі для України. Вони, буцім-то, передали це діло жидівському товариству „Joint Distribution Committee", але ми дізналися, що Жиди займаються виключно своїми людьми — своїми одновірцями.

Чи оставимо тепер усьо судьбі? Чи будемо ратувати наш край самим співанням „Ще не вмерла!"?

Алеж Вона, ця наша Україна, — на наших очех вмирає, а нам тяжко здобутися на якусь розумну поміч.

Хайжеж наші передові люди здобудуться хоча тепер на цивільну відвагу — хай ужиють всіх можливих середників, щоби Америка післала бодай комісію, яка розвідалаби про дійсний стан на Україні.

Коли дібємося цього, то сповнимо святий обовязок для Вітчини. Бо Американці, хоча чужі, не дадуть згинути з голоду старій, культурній нації.

А між тим, збираймо і збираймо поміч усюди, де тільки можемо. Усі збірки оголошуймо негайно в часописях, щоби побудити до роботи других.

Наша акція мусить бути скора, енерґійна і сильна. Від її розмаху залежить ратунок міліонів наших людий.

Петро Косьмій.

ЗБИРАЙТЕ, ВІДСИЛАЙТЕ І ОГОЛОШУЙТЕ НЕГАЙНО УСІ ЖЕРТВИ НА ГОЛОДУЮЧИХ!

В ТІНИ КРАСНИХ СТАРИХ ДЕРЕВ

В горячі літні дні кождий любить посидіти в тіни старих, красних дерев. Але мало людий здає собі з того справу, кілько праці коштувала охорона дерева від прокази і порохнавіння. Шкідлива саранча атакує дерево, заразки і порохнавінне дерева працюють рівномірно і закажені дерева усихають за молоду. То саме діється з чоловіком. Добре здоровлє і довгий вік вимагають безвпинної опіки жолудка і внутренностий, а ключем до многих лічничих загадок є той котрий отвирає кишки. Трінера Гірке Вино є середником котрий удержує внутренности в порядку, улегчує травленнє і додає апетиту, в той спосіб удержуючи цілий людський систем внутрішний в відповіднім стані до поборювання многих недомагань, котрі його навіщають. Пан Jan Szkrdla пише нам з Wilber, Nebr.: „Трінера Гірке Вино котре мені все помагало і мусить бути в моїй хаті під рукою. Поручаю Трінера середники лічничі кождому". Вступіть днесь до свого аптикара або продавця ліків і купіть фляшку!

ПЕРЕБІГ НАРАД ЕКЗЕКУТИВИ ЛІГИ АМЕР. ГОРОЖАН УКРАЇНСЬКОГО РОДУ,

ЯКІ ВІДБУЛИСЬ ДНЯ 29-го ЧЕРВНЯ С. Р., У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Засіданнє отворив предсідатель Т. Грицей з слідуючим порядком нарад.

а. звіт з діяльности Екзекутиви;

б. дискусія над протоколом з зїзду у Вашингтоні;

в. проєкти над розвоєм організації;

г. перебранне уряду новими урядниками.

По перечитанню членів Екзекутиви неприсутним був Ол. Мерещак, котрий оправдавсь. З гостий присутним був др. Л. Мишуга.

Приступлено до звіту з діяльности Екзекутиви. Предсідатель заявив, що Ліга постаралась і переслала до комітету заграничних справ у Вашінгтоні деякі важні документи, за котрими члени тогож комітету питали у нашої делеґації підчас переслухання у конгресі дня 7-г очервня с. р. Поперто і принято внесенне п. Грицея, щоби переложити проклямації з французької на англійську мову, та заслати переклад до комітету заграничних справ у Вашінгтоні.

Фінансовий секретар М. Рибак відчитав фінансове справозданнє, котре принято і ухвалено оголосити його в часописях.

Перейдено до дискусії над проголошеним протоколом у Свободі з зїзду у Вашингтоні. О. Ревюк як секретар зїзду заявив, що звіт появився в часописи запізно тому, що секретар статутової комісії не присилав скорше відпису принятого статута.

Принято внесенне п. Дембіцкого, щоби обговорити і поправити деякі точки, если про них не сказано в звіті. Принято поправки і доповнення секретар зїзду О. Ревюк згодивсь оголосити в часописи.

Ухвалено оголосити в часописях імена делеґатів і місцевости, які вони заступали на зїзді.

Ухвалено поправити точку в статуті, що до заложення відділу вистарчає пятьох а не двайцять сітізенів.

Ухвалено покрити О. Ревюкови кошта подорожи до Вашінгтону яко запрошеному референтови.

Відтак розвелась широка дискусія над проектами що до розвою організації. От. Л. Левицький підносить, що кождий відділ Ліги повинен постаратись о чартер, а Екзекутива Ліги щоби в часописях подавала ради і інформації як закладати нові відділи. В тій справі ухвалено і поручено О. Ревюкови виготовити відповідну відозву та помістити її в часописях.

Ухвалено, щоби бондованне головних урядників і справу органу організації відложити до найблизшого засідання Екзекутиви.

Щоби як найскорше покрити довг, який Ліга затягнула на покриттє коштів зїзду у Вашінгтоні от. Л. Левицький вносить, щоби на ту ціль урядити концерти по більших містах як: Філядельфія, Ню Йорк, Пітсбург, Клівленд і инші. По довшій дискусії ухвалено, щоби концертами занялась головна Екзекутива Ліги з правом кооптації, а перший концерт щоби відбувся у Філядельфії.

На закінченне нова Екзекутива формально перебрала уряд, а уступаючим членам віддано вотум довіря через овстанне з місць.

По вичерпанню нарад предсідатель замкнув засіданне.

Др. В. Коваль, рек. секр.

Касове справозданнє за червень 1922.

Дохід:

Зложили на спільну вечеру у Вашінгтоні	$145.00
Зложила „Ліга" з Джерзи Сіти, Н. Дж., з дол. ок. міста	10.00
Зложила „Ліга" з Джерзи Сіти, Н. Дж., з гор. ок. міста	10.00
Зложив др. Н. Копачук з Питсбурґ, Па.	7.50
Зложив о. Ів. Гундяк з Рачестер, Н. Й.	5.00
Зложив Вол. Малієвич за „Лігу" в Пітсбург, Па.	30.00
Зложив Ів. Чепа за „Лігу" в Сентреліа, Па.	5.00
Зібрано за перші розпродані квіти	6.58
Зібрано за другі розпродані квіти	6.15
Одержано від Манiфестаційного Ком. в Філядельфії, Па., на покриттє видатків „Ліги"	300.00
Разом	$525.23

Розхід:

Заплачено за спільну вечеру у Вашінгтоні	$167.50
Вінок на могилу Вашінгтона	20.00
Два рази квітки до розпродажи	22.50
Випожиченне машини до писання і папір	4.50
Кар-фер і прочі дрібні видатки, М. Рибак	7.50
За страту часу, А. Шостак	10.00
Поїздка автом Д. М. Ловрі і Б. Пелеховича до часописий у Вашінгтоні і телефони	37.10
Удержанне офісу „Ліги" в готели і телефони	8.65
Правному дорадникови „Ліги" Д. М. Ловрі	270.00
Для 6 делегатів подорож з Філядельфії до Вашінгтону	150.00
Зворот видатків подорожи для екзекутиви	100.00
Заплачено подорож з Філя до Вашінгтону для судії Дімнер Бібер	50.00
За телеграму до предс. Ком. Загр. Справ, С. Портера	35
Почтові марки	49
Телефон до часоп. „Свобода"	95
Оголошення зїзду, „Свобода"	27.50
Лист. папір з написею „Ліги"	12.00
Почтові марки на збори всіх Організацій до Філядельфії	2.42
Разом	$891.46

Зіставленнє:

Дохід за місяць червень 1922 р.	$525.23
Розхід за місяць червень	891.46
Недобір за місяць червень	$366.23
Недобір по день 31. мая 1922	330.71
Разом остає недобір по день 30. червня с. р.	$696.94
Загальний дохід	$1.508.50
Загальний розхід	2.205.44
Недобір остає	$696.94

Теод. Грицей, предсідатель
М. Рибак, секр. фінансовий

ЕСКІМОС ЗАБИВ СЕМЕРО ЛЮДИЙ

До міста Едмонтону, в Алберті, Канада, прибув з далекої півночи один член Королівської Канадійської Кінної Поліції, з донесенням, що один Ескімос чотири місяці тому назад забив сімох людий. Жертвами його вчинку впали: один старший член Канадійської Поліції, один фактор з купецького підприємства „Гадсон Бей Ко". та пятьох людий з власного племени вбивника. Ескімос був молодим чоловіком і займався польованнєм на морські пси. Він вбив пятьох своїх товаришів в ночи, коли його жертви спали. Один член Канадійської Поліції пішов його слідом, спіймав його і привід до станиці поліції, де його замкнено до тюрми до часу суду. Коло вязниці стояв один полісмен. Одної ночи, коли полісмен заснув, Ескімос схопив його рушницю і вбив його. Коли фактор купецького товариства порадив йому затися поліції, він вбив і його.

Після сього Ескімос дістався назад до свого племени, котре він зараз повідомив, що він вбив семеро людий, і котре він повідомив, що він задумує вибити всіх на острові Гершла, де племя жило. Однак в 24 години після його втечі кінна поліція піймала його назад і привела його на суд аж до далекого Едмонту, бо земляки вбивника так обурені на білих, що поліції грозить поажний клопіт з ними.

ЗАМОРСЬКІ БРАТИ!

Коли хочете пізнати, як добував собі волю український нарід в Галичині, читайте одинокий український ілюстрований місячник **„УКРАЇНСЬКИЙ СКИТАЛЕЦЬ"**, орґан української військової еміґрації в Чехословацькій републиці, який подає спомини і оповідання з часів визвольної боротьби українського народу в Галичині і Великій Україні — життя стрілецтва в таборі й робітничих відділах — зображує світлинами життя українського війска з часів боротьби з Поляками, вождів, героїв, поляглих за волю України і т. д. і т. д. Видає Культурно-Просвітний Кружок українського табора на Чехах. Річна передплата в Злучених Державах 2 дол., в Канаді 3 дол. Спішіться з передплатою на адресу:

RED. „UKRAINSKY SKYTALEC",
Ukr. tabor B,
Josefov, Cecho-Slovenską Republika,
Europe.

СКІЛЬКІСТЬ ЗЕМЛІ ПІД ЗАСІВОМ СЕГО РОКУ В КАНАДІ.

Статистичне канадійське бюро видало звіт про скількість засіяної землі в Канаді сего року, з якого виходить, що минувшого року було засіяно більше пшениці.

Озимої і ярої пшениці разом засіяно для будучих жнив в Канаді 22,628,900 акрів, отже о 632,324 акри менше ніж 1921 року.

Вівса 17,188,50 акрів, отже оден процент більше, ніж року попереднього.

Ячменю 2,732,000 акрів (о два проц. менше).

Гороху 190,300 акрів (1 процент менше).

Жита 2,480,000 акрів, отже 35 проц. більше ніж в 1921 року.

Сіно і конючина замають 10,858,100 акрів, а люцерна 268,000 (2 проц. більше).

Бараболів 503,000 акрів (1 проц. менше).

ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКА ТОРГОВЛЯ НА ВКРАЇНІ

Торговельному представникови комісаріяту заграничної торговлі у Варшаві припоручено з Харкова закупити 15,000 плугів для осінних полевих робіт.

Г. Райдер Геґард.

ВИПРАВА ПО АФРИКАНСЬКІ СКАРБИ.

(1)

Увага.

Може читачам сеї історії буде інтересно знати, що на думку її автора, вона має основу в справдішних подіях.

Тому літ двацять пять або трицять розповідалося про одного купця-авантурника. Він почув від декого з туболців з країни, що лежить по той бік Квілімена, оповіданнє про великий скарб, закопаний в шістнадцятому столітію громадкою Портуґальців, яка мала потому бути вирізана. Звернувся він о поміч до гіпнотиста,*) як до останнього способу відкрити сей скарб. Як розповідає ся історія, дитина, котрої уживано при сих дослідах, бувши в стані „транса" (себто безпамяти під впливом чужої волі) докладно розповіла про усі пригоди та смерть бідолах Портуґальців та Портуґалок, з котрих двоє кинулося з високої скелі у річку Замбезі. Хоч ся ясновидюща дитина і не знала ніякої иншої мови окрім анґлійської, проте казали, що вона вимовляла по портуґальськи усі молитви, які проказували колись ті бідолахи, і що начеб то вона навіть співала ті самі псальми, що вони співали. Але мало того, з багатьма иншими подробицями дитина описала, як ховали великий скарб і так докладно вказала його справжнє положенне, що білий чоловік і гіпнотист змогли взятися до копання і знайти місце, — де він колись був, — де він був, бо вже вода вимила мішки і винесла їх геть. Одначе кілька золотих монет лишилося, — одна з них була дукатом Алойзія Моченіго, венецийського дожа. Після сього на хлопця знов спушено гіпнотичний сон і він знов показав, де саме лежали мішки тепер; але заким ще білий купець зміг знов розпочати свої пошукування за скарбом, всю їх компанію вигнали з країни перелякані заборонами туболці: білим людям ледве пощастило виратувати своє життє.

Треба знати, говорилося далі, що ватажок, який правив туболцями в час страшної події, проголосив, що місце, де закопаний скарб, є святе, і що коли на нього хто ступить, — на край спаде нещастє. Таким чином сталося, що впродовж кількох поколінь ніхто не зачіпав скарбу, аж поки нащадків того племени через війну не відсунено від ріки геть, і поки од одного з сих нащадків білий чоловік не прочув про леґенду.

*) Гіпнотист — чоловік, який вміє наводити на другу людину сон, в якому ся віддається його волі. Сон сей називають гіпнотичним сном, по анґлійськи трансом. Штука гіпнотиста звесь гіпнотизмом. Наводити такий сон — гіпнотизувати.

Страшне предчутте.

Роскішна, чудова була ніч! Було тихо, як в усі; чорний дим з димарів пароплаву „Занзібар" низько стелився понад морем. Беніта-Беатріса Кліфорд, ліниво схилившися на поруче, думала собі, що мала дитина моглаб переплисти те море човном і спокійно доїхалаб до порту.

До неї підійшов розкурюючи циґаро, лисий чоловік літ тридцяти. Вона посунулась трохи, наче хотіла дати йому місце коло себе, і в її рухови було щось таке, що як би хтось стояв тут і дивився, то він міг би подумати, що вони між собою або приятелі, або щось ще більше. Хвилину він вагався, і на обличчу йому був вираз сумніву і навіть муки. Було так, наче він розумів, що від того, чи він прийме чи одхилить се миле запроханнє, залежить йому дуже багато, — і він не знав, що йому робити.

Справді, багато залежало од сього. Від сього залежала доля їх обох. Колиб Роберт Сеймур не спинився коло Беніти і докурив своє циґаро на самоті, — вся наша історія мала-б зовсім иншій кінець.

„Куди ви йдете, пане Сеймур, до курильні чи в салю, танцювати? Один з офіцерів тілько що казав мені, що в залі збираються танцювати" — додала вона.

Він підійшов ближче і сперся на поруче коло неї. Кілька хвиль вони мовчали обоє, нарешті він спитав її, чи не пішлаб вона танцювати.

Беніта похитала головою.

„Чому ви не хочете? Вже любите танцювати, і дуже добре вмієте. Крім того тут сила офіцерів до ваших послуг, особливо капітан"... і він спинився.

„Я знаю", сказала вона; „се було-б приємно, але... пане Сеймур, як ви не будете сміятися, коли я вам щось скажу?"

„Я з вас ніколи не сміявся, панно Кліфорд, і не знаю, чогоб я мав сміятися з вас тепер. Що таке?"

„Я не піду танцювати, бо мені страшно, — їй Богу, невимовно страшно".

„Страшно! Чого страшно?"

„Я добре не знаю, але, пане Сеймур, в мене таке почуванне, наче на нас всіх насуває якась страшна біда, — наче має бути якась страшна одміна, яка переінакшить наше життє, зробить його новим і незвичайним. Се почуттє обхопило мене ще коли ми обідали, — через се я й втікла від стола. Зовсім несподівано, я глянула, і всі зробилися якісь не такі, егеж, усі, виключаючи небагатьох".

„І я зробився не такий?" — спитав він цікаво.

„Ні, ви — ні". і йому видалось, що він почув, як вона ледве чутно промовила до себе „Слава тобі, Боже!"

Над обрієм океану, сходило велике коло африканського місяця. Господи! весь океан раптом зробився срібний, широка стежка розіграного срібла простелилася од місяця до них. Се був якийсь янгольський шлях. Приємне, ласкаве світло освічувало їх корабель, виявляючи його стрімкі щогла, усі дрібниці його лаштування. Воно перекидалося поза корабель, вихоплюючи з пітьми десь-недесь контури низького берега, оточеного піною, і вкритого кущами. Навіть круглі куріні кафрських краалів було трошки видно в сьому сяйві. Инші фігури теж зробились видні — наприклад, видно стало риси лиця у пари, — Сеймура та Беніти.

Мущина мав черстве чисте лице, з чорним волосом, що подекуди, особливо на вусах, вже показувало нахил до сивизни. Його безбороде, добре виголене обличче не можна сказати щоб було дуже гарне, бо не дивлячись на делікатність, його рисам бракувало рівности; його сквиці стерчали занадто високо, а підборідє було занадто маленьке; одначе сі хиби до певної міри викуповувалися виразними і веселими сірими очима. Що до решти, то він був широкий у плечах, кремезний мущина, позначений тим звичайним тавром, якого хоч не можна описати, але яке добре вирізняє кожного справжнього Анґлійця. Такий був на вигляд Роберт Сеймур.

Беніта розповідає свою минувшину.

Дівчина, що стояла поруч з ним, видавалася гарною у сьому сяйві, хоч в дійсности, як що виключити її гнучку, кругленьку і надзвичайно ґраціозну постать, в неї нічого не було справжнього гарного. Її чужоземний вигляд був якийсь особливий: з тимними очима, вона мала трохи за широкий і дуже рухливий рот, біляве хвилясте волоссє, широкий лоб, приємне і часами благаюче обличе, яке здебільшого було задумане, але часами здатне було проміняти раптовими посмішками. Жінка, беручи загалом не так щоб дуже гарна, але надзвичайно зваблива.

Вона дивилася, спочатку на місяць і на срібну доріжку під його, потім обернулася, і почала дивитися на землю, що було позаду.

„Одначе, від нас дуже недалеко до Африки", сказала вона.

„На мою думку, занадто недалеко", відповів він. „Якби се я був на місці капітана, я не підпливав так близько. Се чудний край, повний несподіванок. Панно Кліфорд, ви не будете мене вважати за людину нечемну, коли я спитаю вас, чого ви ідете сюди? Ви ніколи не говорили мені — докладно".

„Через те, що історія була занадто прикра. Але як що ви хочете, ви можете її почути. Хочете?

Він кивнув головою, і приволік два покладових стільці; вони сіли, примостившися в кутку за причепленим човном, обернені, як і перше, очима до моря.

„Ви знаєте, я вродилася в Африці" — сказала вона, „і я жила тут до тринадцяти літ — до речі, здається, я й досі не забула ще говорити зулуською мовою; я пробувала сьогодні по обіді. Мій батько був одним з перших натальських осадників. Мій батько посварився з своїм батьком, — я не знаю через що саме, — і перебравсь в Наталь. В Наталі він побрався з моєю матірю, панною Бенітою Ферейра. Їх було дві сестри, і її батько, Андрій Ферейра, який оженився з анґлійською панною, був на половину Голяндець, на половину Портуґалець. Я добре його памятаю — такий пристойний чоловік з темними очима і з сивавою бородою. Він як на ті часи, то був багатий, — він мав добрий шмат землі в Наталі і в Трансвалі, і багато домашньої худоби. Одже, як бачите, я на половину Анґлійка, трохи Голяндка, і більше як на чверть Портуґалка. Мої батьки не добре жили з собою. Пане Сеймур, я не хочу нічого таїти від вас: він пив, і хоч і був закоханий у неї палко, вона ревнувала його. Крім того, він програв у карти більшу частину її спадщини, то як вмер старий Андрій Ферейра, вони опинилися в злиднях. Одної ночи межи ними дійшло до горячої розмови, і запаморочений пияцтвом тато дозволив собі ударити матір.

„Ну, а вона була горда жінка, рішуча. Вона обернулася до його і — я чула на власні вуха — і сказала: „Я тобі сього ніколи не забуду; і не хочу з тобою більше знатися". Рано, коли тато був тверезий, він почав перепрошувати мою матір, але вона нічого йому не відповіла, хоч він і виїздив кудись з дому на цілих два тижні. Як тілько він виїхав, моя мати звеліла запрягти „капську" фіру, впакувала усе своє убрання, взяла з собою трохи грошей, яких вона там наскладала і поїхала зо мною в Дорбан. Тут вона, щоб одержувати невеличкий дохід з свойого майна, поклала гроші в банок, а потім поїхала зо мною в Англію, написавши батькови листа, що вона більше ніколи не хоче його бачити, і що як що він спробує забирати мене до себе, вона віддасть мене під захист анґлійського суду, який недозволить віддати мене в руки пияниці.

„Приїхавши до Анґлії, ми поселилися у Лондоні разом з моєю тіткою, що була за майором Кінчом і мала пятеро дітей. Батько не раз писав матері, щоб переконати її вернутися назад до нього, але вона так і не поїхала, хоч, може се було й погано з її боку. Так тяглося літ з дванадцять або й більше, аж поки одного дня моя мати, раптом, не померла... Я зробилася власницею її маленького капіталу, який вона так пристроїла, що ніхто не міг його зачіпити, і який давав мені що року 200—300 фунтів стерлінґів доходу. Тому вже буде з рік. Я написала батькови, що вона умерла і одержала від його повного жалю листа: еге, я таких листів одержала від його кілька. Він благав мене, щоб я приїхала до його, і щоб не покидала його умирати на самоті, і додавав, що як я не приїду, то він довго вже не проживе. Він казав, що він давно уже залишив пияцтво, яке зруйнувало його життє, і присилав посвідченне про се, підписане маґістратом та лікарем. Ну, нарешті хоч мене й відраджували від сього мої первешні сестри і їх мати, — я таки здалася на його прохання — і ось я тутки. Він має стрінути мене у Дорбані, але як ми будемо межи собою, я не знаю; знаю тільки, що я хочу його бачити, бо як не як, він таки мій батько".

„Ви добре зробили, що поїхали. Видко, у вас таки добре серце", — промовив Роберт замислено.

„Се мій обовязок", відповіла вона. „А зрештою, я й не боюся, бо я-ж таки до Африки й вродилася. Ні, справді, я дуже часто хотіла бути знову тут, серед сих широких просторів, далеко від лондонських вулиць та туману. Я молода і дужа, і я хочу бачити обставини натуральні, не ті, які зроблено руками, — ви розумієте? — ті обставини, які я згадую з свого дитинства. До Лондону-ж можна вернутися завше".

(Дальше буде).

СПИС ПООДИНОКИХ ОСІБ ЯКІ ЗЛОЖИЛИ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Послідний спис.
Подаємо в такім порядку як приходять жертви.

Ч. 1840

(Продовження).

266) Йонстави, О., переслав п. М. Мельникович 150
Зложили:
Укр. гр. кат. церков Пресв. Тройці 50
Ґела Андрій 25
Васько Юрій 20
Січ. ім. Ів. Мазепи, від. 36 10
Нановський Стефан 10
Віблей Андрій 10
Ношик Стефан 5
Лопушанський Николай 5
Кореницький Іван 5
Семрак Михайло 5
Конишак Василь 5
267) Джерзи Сіти, Н. Дж., переслав п. К. Піддубчишин 25
Зложили:
Максимів Оцуфрій 5
Струж Тимко 10
Федущак Теодор 10
268) Бруклин, Н. Й., переслав п. М. Заверуха 35
Зложили:
Шеремета Теодор 5
Юревич Стефан 10
Харук Андрій 5
Ґавришко Олекса 5
Затонська Анастазія 5
Когут Петро 5
269) Шікаго, Ілл., Н. Н. 5
270) Бруклин, Н. Й., переслав п. М. Заверуха 60
Зложили:
Укр. тов. Т. Шевченка 25
Балко Іван 10
Кмита Дмитро 10
Цюпа Андрій, Якима 5
Бубельник Петро 5
Ґайда Михаїл 5
271) Нентікок, Па., парохія св. о. Ник., переслав п. І. Вельгос 10
272) Ст. Джозеф, Мо., Турянський Іван, переслав п. І. Кульчицький 5
273) Рачестер, Н. Йо., о. Іван Гундяк 10
274) Ненті Ґло, Па., о. Л. Білайський 20
275) Вотервліт, Н. Й., Дзюмбила Василь 5
276) Минніаполіс, Минн., о. Н. Романюк 10
277) Вилименсет, Масс., Шабан Дмитро 5
278) Фреквил, Па., о. Іван Фекула 5
279) Арнолд, Па., Ант. Оліяр 5
280) Бруклин, Н. Й., Іван Возьний 10
281) Філаделфія, Па., Шманда Іван, переслав Н. Н. 5
282) Клівленд, О., переслав о. Ф. Тарнавський 95
Зложили:
Укр. кат. Церков св. Ап. Петра і Павла 30
Милянич Іван 50
Ґойк Амброзий 5
Івачук Стефан 10
283) Терилвіл, Конн., переслав о. В. Козоріз 35
Зложили:
Кашуба Михайло 10
Лиґа Леон 10
Щхон Юрій 5
Ґарбера Ілія 5
Криницький Теодор 5
284) Ленкестер, Н. Й., переслав п. Василь Максимик 95
Зложили:
Вальчишин Йосиф 25
Ґембарський Іван 10
Трояновський Николай 5
Максимик Василь 5
Костецький Александер 5
Максимик Теодор 5
Курило Лукач 5
Вайда Роман 5
Купер Константин 5
Трояновський Павло 5
Котанський Максим 5
Чехович Николай 5
Укр. гр. кат. парохія св. Василія Великого 5
Кішак Николай 5
285) Емстердем, Н. Й., переслав п. Василь Поцілуйко 135
Зложили:
Парохія св. о. Николая 25
Дух Іван 10
Корецька Анна 15
Сеґель Сейм 10
Кожух Павло 15
Бабак Марія 5
Голубець Іван 5
Макаровська Марія 5
Полохач Петро 5
Ґнип Анна 5
Вартона Якуб 5
Хрептак Стефан 5
Сторонський Николай 5
Третяк Атаназій 5
Сюрко Теодор 5
Секунек Семен 10
286) Трой, Н. Й., від Укр. Запомогового Комітету, переслав п. Андрій Біндер 140
Зложили:
Українська Громада 35
Бр. св. о. Николая 25
Сестр. св. Ольги 15
Бомба Ксеня 5

Било Михаїл 5
Повалюк Василь 10
Хопцян Параскевія 5
Керман Дмитро 5
Мацко Николай 5
Тов. Співацьке Боян 10
Опар Анна 5
Буртник Іван 5
Пашкевич Володимир 5
Помайба Іван 5
287) Ріверсайд, Кал., Джус Андрій 20
288) Найстави, Філадельфія, Па., Козель Дмитро 20
289) Нюарк, Н. Дж., Варніцький Михаїл 20
290) Нюарк, Н. Дж., Варніцький Йосиф 20
291) Ню Йорк, Н. Й., Бучак Андронік 5
292) Найлз, О., Ялечко Мих. 5
293) Ембридж, Па., Яровий Петро 10
294) Філаделфія, Па., від. від 7 Січової Організації ім. др. Евгена Петрушевича, переслав п. В. Вольчанський 110
Зложили:
Гатала Николай 25
Марич Олекса 10
Розенбавм Ігнац 10
Зачкевич Людвик 10
Лучків Михаїл 5
Кулик Михаїл 5
Кропевницький Кароль 5
олявський Григорій 5
Маслюх Василь 5
Семкович Петро 5
Панько Михаїл 5
Гатала Іван 5
Белюх Іван 5
Дубіль Андрій 5
Кокодинський Петро 5
295) Нюарк, Н. Дж., переслав п. Т. Каськів 15
Зложили.
Степчук Ілярій 5
Хащевський Микола 5
Посунька Демко 5
296) Клівленд, О., переслав п. Іван Сподар 55
Зложили:
Биць Йосиф 10
Герман Андрій 5
Чорний Стефан 5
Мудрик Дмитро 5
Лев Михаїл 5
Бец Іван 5
Сподар Михаїл 5
Ярига Николай 5
Шарко Іван 5
Робарецький Іван 5
297) Честер, Па., переслав п. Гр. Перчак 35
Зложили:
Каспер Теодор 10
Забитко Григорий 5
Михайлиця Петро 10
Гоцинич Васил 10
298) Обурн, Н. Й., переслав п. Гр. Орищин 205
Зложили:
Церков св. Ап. Петра і Павла 50
Бр. Пресв. Діви Марії, від. 202 У. Н. Союза 15
Бр. св. Володимира, від. 118 Провидіння 10
Щемеля Андрій 5
Халанич Василь 5
Якаба Юрко 5
Лапай Михаїл 5
Бакайса Іван 5
Лапай Стефан 5
Дашівський Іван 10
Кащак Петро 5
Мовчан Стефан 5
Хміль Іван 5
Олійник Олекса 5
Вільчинський Михаїл 5
Ґудз Григорий 5
Шевчик Петро і Ірина 5
Шевчик Юрко 5
Шевчик Стефан 5
Бурачок Василь 5
Рочий Андрій 5
Чулий Михаїл 5
Стайзер Адам 5
Ждан Теодор 5
Гловацький Михаїл 5
Намісняк Марія 5
Кахнич Андрій 5
Хрестинич Іван 5
299) Вест Геммонд, Інд., переслав п. Василь Курпела 75
Зложили:
Маркевич Михайло 10
Лайтар Іван 5
Курпела Василь 10
Ґадз Василь 25
Грицак Теодор 10
Савчак Франк 5
Кашуба Василь 5
Єднак Михайло 5
300) Бурджетстави, Па., Мендак Григорий 5
301) Дженет, Па., Сенчишин Василь, переслав о. І. Палій 5
302) Філаделфія, Па., Анна Вонс, переслав п. Гр. Бучко 5
303) Огден, Юта, переслав п. Т. Ґаєвський 25
Зложили:
Ґаєвський Теодор 25
Шевчук Павло 10
304) Обурн, Н. Й., Н. Н., переслав о. Д. Кульматицький 25
305) Філадельфія, Па., Самбір Григорий 50
306) Сиракюз, Н. Й., переслав п. Гр. Бедзіш 15
Зложили:
Ямельський Михайло 10
Малик Максим 5
307) Ретсоф, Н. Й., Сисак Фр. 5
308) Вест Істон, Па., Підгайний Никола 10
309) Шікаго, Ілл., Баран Вас. 5
310. Савт Лорейн, О., Запоточний Михаїл 5
311) Н. С. Пітсбурґ, Па., переслали пп. Василь Онишків і Терентий Іваніцкий 90
Зложили:
Ґера Онуфрій 5
Мосур Іван 5
Біда Зофія 5
Данила Андрій 5
Онишків Теодозія 5
Онуферко Текля 5
Кунця Николай 5
Олійник Михаїл 5
Станько Василь ст. 5
Вуйцик Михаїл 5
о. Нестор Дмитрів 5
Ліга Горожан 5
Присташ Николай 5
Боднар Михаїл 5
Сарахман Катерина 5
Якимець Павло 5
Сестр. Пр. Богородиці, від. 45 Нар. Помочи 5
иМхалюк Марія 5

(Дальше буде).

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1923.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона 47 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; місце на послідній стороні окладинки $50. Хто хотівби в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотілиб аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1923 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $8.00. Сі гроші ужиється на покритте коштів виготовлення з фотоґрафії друкасрької кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЧАЛИ БУДУВАТИ НАЙБІЛЬШИЙ ВОЗДУШНИЙ КОРАБЕЛЬ.

Одна англійська фірма для будови воздушних кораблів почала в місті Савтгемптон будувати возушний корабель. Корабель сей має мати тільки сили, щоби перелетіти з того англійського порту до Ню Йорку за 24 годин і понести на собі 30 до 40 пасажирів. Всі робітники які мають роботу коло будови сього велитенського літака, заприсягли компанії, що задержуть в секреті всі подробиці будови.

ДОНЕЦЬКИЙ ВОДОЗБІР ВИМИРАЄ.

ЦАРГОРОД, 10. липня. (Украінтаг). — Московська ґазета „Рабочій" (ч. 64) пише:

„Місто Шахти — біля залізниці, — центр всього району, колись бурхливий і живий — тепер засумував, затих, замер.

В Шахтинському районі — голод.

З 250.000 населення 120.000 не доїдає і 50.000 зовсім не має їжі.

Біло-Калитвинський повіт з пятьма волостями голодує цілковито — всі 18.000 населення.

В Каменській та Калитвинській волостях голодує 17.923 душі. Тільки за 15 днів квітня зареєстровано 500 смертних випадків. А скільки їх ще не зареєстровано.

Обличча смерти жахливе: злодійства, грабунки, вбивства, людожерство.

Ось факти:

В хуторі Питові, Біло-Калитвінського району, двоє голодних, Василь Пузанів та Іван Гладишов, увели корову у свого-ж сусіда. Їх накрили.

Пузанів утік, а Гладишов пімався й загинув від самосуду.

Коли анатомирували труп, то виявилось, що забитий голодував де-кілька місяців, він весь роспух від голоду. В нього залишилась велика сімя, залишилась необробленою смуга.

Тут ціла людська драма. І таких драм сотки і тисячі, ними повний весь повіт.

Все це привиди людей, які блукають біля шахт, біля продовольчих лавок та склепів — всі вони будуть героями оцих драм, коли не прийде допомога.

В шурфах (шахтярських рівчаках) знаходять дитячі трупи; трупи дорослих лежать на вулицях, на дорогах, скрізь. Їх не встигають ховати...

Ось, в закінчення, сухим канцелярським язиком написаний протокол від 5-го квітня 1922 року:

„Цього 5-го квітня отримав словесну заяву від громадянки Ігнатової Параски про людожерство громадянки хутора Леніна Петренкової Титяни, 27 років.

Не затримуючись ні хвилини, ми відправились в зазначену нам хату.

Двері помешкання були заперті з середини, але на наш упертий стук вони були відчинені.

Війшовши, ми побачили жахливий малюнок: праворуч палиться плита і вариться їжа, а ліворуч лежить шматок чоловічого мяса, приблизно фунтів з пять, і частина кишкових ковбас.

В їжі, яка варилася в чавуні, знайдено також людські руки в не обідраному вигляді, зігнуті в кільце. Голова трупа знайдена там же у дворі.

Після допита Петренкова показала, що цей труп знайдено нею біля хутора коло річки, а, з огляду на голод, вона вирішила використати цей труп для їжі".

Додати до цього, каже ґазета, немає чого.

Вимирає частина Донбасу, частина „серця Росії", вимирають селяне і кваліфіковані шахтярі.

Шахти стають сумними і тихими, як могила".

Цікаво, що Москва ще й досі, не вважаючи на існування бутафорської Радянської України, продовжує Донецькій водозбір вважати за „серце Росії".

Але, це „серце" вже замирає й перестає битись.

Російському большевизмови надходить кінець, але купується він ціною міліонів голодних смертей.

УРЯДОВИЙ КАТ В АРЕШТІ ЧЕРЕЗ ЖІНКУ

Монтреал. Урядовий канадійський кат Артур Елис (його дійсне імя Александер Артур Інглиш) знайшовся 13. липня в клопоті коли то його жінка вибрала на нього варант і засадила до арешту. Жінка закидає, що Елис часто побиває її, а о-ноді хотів її задушити. Кат пересидів якийсь час в арешті доки не зложено за него 800 долярів кавції. Розправа відбудеся 20 липня.

Елис є офіціяльним катом і від богатьох літ вішає засуджених в ріжних місцевостях Канади.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".